

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 20. septembar 2011. god
Br. ref.: AGJ138/11

PRESUDA

u

slučaju br. KO-98/11

Podnosilac zahteva

Vlada Republike Kosovo

**U odnosu na imunitet
poslanika Skupštine Republike Kosovo,
predsednika Republike Kosovo i
članova Vlade Republike Kosovo**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

U sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija
Iliriana Islami, sudija.

Zahtev

1. Zahtev je podneo premijer Kosova, g. Hashim Thaçi, u ime Vlade Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vlada).

2. Ustavni sud Republike Kosovo (Ustavni sud) je 20. jula 2011. god. primio zahtev Vlade koji se je sastojao od tri različita pitanja. Pitanja koja su podneta Sudu se odnose na imunitete različitih državnih organa Kosova, odnosno poslanika Skupštine, predsednika i članova Vlade.
3. Vlada je smatrala da postoji potreba za tumačenjem i razjašnjenjem pitanja imuniteta poslanika Skupštine, predsednika i članova Vlade zato što: „ovo pitanje ima direktan uticaj na demokratsko funkcionisanje institucija Republike Kosovo u saglasnosti sa ustavom Republike Kosovo“.
4. Vlada je navela da svoj zahtev zasniva na članu 93. stavu 10. i članu 113. stavu 3. tački 1. Ustava.

Postupak pred Sudom

5. Podnosilac zahteva je 20. jula 2011. god. podneo zahtev Sudu.
6. Predsednik je istoga dana imenovao sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje u sastavu sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Enver Hasani i Iliriana Islami.
7. Predsednik Suda je 22. jula 2011. god. obavestio predsednika Skupštine, predsednika Republike Kosovo i premijera o podnetom zahtevu i zatražio od njih da odgovore i dostave komentare o navedenim pitanjima u roku od 45 dana.
8. Dodatno, u dopisu predsedniku Skupštine kao i u sledećem dopisu od 26. jula 2011. god. dopunjujući svoj prvi zahtev, i u kome je naglašeno da bi bilo od koristi dobiti odgovore i primedbe poslanika o pitanjima navedenim u zahtevu, predsednik Suda je od predsednika Skupštine zahtevao dostavljanje spisa i predmeta, a pogotovu:
 - Pripremni radove na Ustavu u odnosu na pitanja koja se tiču određenih imuniteta prema čl. 75, 89. i 98. Ustava;
 - Kopije svih dosijea Skupštine u odnosu na članke koji se tiču imuniteta poslanika prema Zakonu o pravima i odgovornostima poslanika, zakon br. 03/L-111, a pogotovo kopije celokupnog pripremnog rada Skupštine, zapisnika sa svih sastanaka, kao i celokupne prepiske u vezi sa navedenim člancima;
 - Kopije svih dosijea Skupštine u odnosu na članke koji se tiču imuniteta poslanika prema Poslovniku o radu Skupštine Kosova, a pogotovo kopije celokupnog pripremnog rada Skupštine, zapisnika sa svih sastanaka, kao i celokupne prepiske u vezi sa navedenim člancima; i
 - Kopije svih dosijea Skupštine u odnosu na članke koji se tiču imuniteta predsednika Republike Kosovo shodno Zakonu o predsedniku Republike Kosovo, zakon br. 03/L-094, a pogotovo kopije celokupnog pripremnog rada Skupštine, zapisnika sa svih sastanaka, kao i celokupne prepiske u vezi sa navedenim člancima.
9. G. Nait Hasani, poslanik Skupštine, je 2. avgusta 2011. god. dostavio odgovor Sudu, iznoseći njegov stav o pitanjima.
10. Dr Jakup Krasniqi, odgovarajući na dopis predsednika Suda od 26. jula 2011. god, je pisao Sudu, i u njemu priložio i dopis koji je Skupština poslala G. Xavieru De Marnhacu,

Šefu misije EULEX-a na Kosovu, po navedenom pitanju i istovremeno je dostavio i pravno mišljenje koje pripremila pravna služba Skupštine Kosova.

11. Predsedniku Skupštine je 8. septembra 2011. god. poslat prateći dopis, u kojem se isti podseća da dostavi dosjee, spise i drugu zatraženu dokumentaciju, koja je tražena 22. jula 2011. god. Predsednik Skupštine je 9. septembra 2011. god na ovaj prateći dopis odgovorio, koji je u Sudu primljen 12. septembra 2011. god. Odgovoru su bili priloženi dosjei Zakona o pravima i obavezama poslanika i Poslovnika o radu Skupštine Kosovo, koji je usvojen 29. aprila 2010. god.
12. Sud je 9. septembra 2011. god. dobio odgovor sa komentarima g. Visara Ymerija, u ime parlamentarne grupe Pokreta Samoopredeljenje.
13. Ustavni sud je 12. septembra 2011. god. dobio odgovor gđe Alma Lama, poslanice Skupštine.
14. Sud je 13. septembra 2011. god. dobio odgovor g. Fatmira Limaja, poslanika Skupštine, koji je bio datiran 12. septembra 2011. god.
15. Sud je 13. septembra 2011. god. dobio dopunski odgovor dr Jakupa Krasniqija, predsednika Skupštine, koji je bio datiran 13. septembra 2011. god.
16. Nisu dobijeni odgovori od ostalih poslanika Skupštine, ni od predsednika Republike Kosovo, a niti od članova Vlade.
17. Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj koji je pripremio sudija izvestilac Snezhana Botusharova i izneo preporuke Sudu u punom sastavu.
18. Sud u punom sastavu je 20. septembra 2011. god. doneo odluku da dodeli prioritet zahtevu usled prirode ustavnih pitanja koja je Vlada postavila i tom prilikom je većao i glasao o zahtevu.

Odgovori i komentari

A Odgovor g. Naita Hasanija, poslanika Skupštine

19. G. Nait Hasani je izneo da on ima imunitet koji mu garantuju Poslovnik o radu Skupštine Kosova i Ustav. On je naveo da je imunitet jasno definisan i da samo Skupština može oduzeti imunitet poslaniku, na zahtev organa nadležnog za krivično gonjenje.

B Odgovor i komentari Skupštine

20. Odgovor Skupštine Ustavnom sudu, od 13. septembra 2011. god, koji je poslao dr Jakup Krasniqi, predsednik Skupštine, je sadržavao njegov dopis od 15. jula 2011. god. za g. Xaviera De Marnhaca, Šefa misije EULEX-a na Kosovu. U njemu se navodi da nema nesaglasnosti između Zakona o pravima i odgovornostima poslanika i Ustava, i da ne postoji potreba da se pokrene Ustavni sud po tom pitanju. On je naveo da je u potpunosti u diskreciji Vlade da podnese pitanje Ustavnom sudu i da joj za to nije potrebna rezolucija Skupštine. U dopisu je navedeno da Skupština može preduzeti proceduralne korake u odnosu na imunitet poslanika samo na zahtev javnog tužioca Kosova, shodno članu 9. stavu 3. Zakona o pravima i odgovornostima poslanika.
21. Pravno mišljenje pravne službe Skupštine Kosova je identifikovalo nekoliko ustavnih i zakonskih odredbi, ostajući pri tome da su izrazi u njima identični. Stoga, nije postojalo pitanje nesuglasica koje bi uslovljavalo tumačenje Ustavnog suda. Dodatno, u mišljenju je

navedeno da ustavnim odredbama nije predviđena mogućnost da Skupština zatraži od Vlade rezoluciju kako bi se pokrenuo postupak u Ustavnom sudu.

22. Konačno, u mišljenju je naglašeno da se prema Ustavu i članu 9. Zakona o pravima i odgovornostima poslanika, zakon br. 03/L-111, krivično gonjenje ne zaustavlja, obustavlja ili odlaže na nijedan način u slučajevima kada je osumnjičeni član Skupštine Kosova. U mišljenju je dodatno: „*Zakonu je dozvoljeno da prati svoj put nastavljajući sa istragom i suđenjem*“. Nakon pravosnažne presude i kaznom zatvora dužom od jedne godine, mandat poslanika se prekida i to može dovesti do hapšenja i zatvora.

C Odgovor i komentari parlamentarne grupe Pokreta Samoopredeljenje

23. G. Ymeri, u svom odgovoru u ime parlamentarne grupe Pokreta Samoopredeljenje je naglasio da su pitanja o imunitetu poslanika regulisana ustavnim i zakonskim odredbama na snazi. Njegovo mišljenje je bilo da imunitet podrazumeva da poslanik ne može biti predmet krivičnog gonjenja i građanskih tužbi zbog slobodnog izražavanja mišljenja bez obzira na formu, kao i za glasanje ili ne glasanje o bilo kakvoj odluci koju Skupština donese. Ustavne odredbe ne sprečavaju krivično gonjenje od strane nadležnih organa za sva druga dela koja su izvršena van njihovih dužnosti i obaveza kao poslanika.
24. Oni su smatrali da imunitet ne može služiti kao štit za one poslanike koje su izvršili krivična dela organizovanog kriminala, korupcije i druga dela koja u velikoj meri oštećuju imovinu i zdravlje građana. Svrha imuniteta poslanika je da bi se onemogućila arbitrarna vlast nad poslanikom, oslobađanje poslanika od mogućih političkih prinuda i nadasvsem, garantovanje neophodnog političkog prostora za poslanika kako bi on/ona bio u mogućnosti da vrši svoju dužnost zastupanja interesa i volju građana, a da ne bude predmet političko-pravnih pritisaka tokom takvog zastupanja.
25. Oni su smatrali da bi odvajanje ogranka vlasti garantovalo svakoj od njih dovoljnu autonomiju za obavljanje institucionalnih funkcija. Imunitet poslanika je bio od suštinske važnosti za autonomiju Skupštine Republike i zbog toga je bio od suštinske važnosti i za ustavni poredak, te da je imunitet bio vezan sa njegovim/njenim mandatom i da se isti odnosi tokom celog vremena koje je on/ona služila na tom političkom položaju.
26. Oni su smatrali da je imunitet umanjen u slučajevima kada je poslanik osumnjičen ili se krivično goni. Oni su naveli zakon u vezi sa tim vrstama gonjenja, prema članu 9. Zakona o pravima i odgovornostima poslanika koji se bavi hapšenjem bez saglasnosti Skupštine, kada su lica zatečena na delu (*in flagrante*) teškog krivičnog dela za koje je predviđena kazna zatvora od pet (5) ili više godina.
27. Oni su istakli odredbe čl. 281. i 210. Zakona o krivičnom postupku Kosova koje dozvoljavaju hapšenje lica u saglasnosti sa sudskim nalogom, kao i bez sudskog naloga od strane policije ili drugog lica, kada se zateknu pri izvršavanju krivičnog dela.
28. Oni su naveli da je član 22. stav 3. Poslovnika o radu Skupštine propisuje da poslanik uživa imunitet od mera zadržavanja, lišavanja slobode ili krivičnog gonjenja dok Skupština ne donese odluku o oduzimanju njegovog/njenog imuniteta. Međutim, može se smatrati da je ovo u suprotnosti sa članom 75. stavom 2. Ustava zato što imunitet ne ometa krivično gonjenje poslanika za postupke koje je počinio van opsega obavljanja svoje poslaničke funkcije.
29. Na kraju, oni su tvrdili da bez obzira na težinu krivičnog dela, imunitet poslanika se može oduzeti samo nakon potpunog poštovanja postupaka posle glasanja većine poslanika Skupštine.

D Odgovor i komentari gde Alme Lamae, poslanice Skupštine

30. Gđa Lama je navela da član 75. daje imunitet poslanicima Skupštine, dok stav 2. istog člana zabranjuje hapšenje i pritvor poslanika dok on/ona obavlja njegovu/njenu funkciju poslanika Skupštine, bez saglasnosti većine svih poslanika Skupštine. Ona je naglasila da nema nejasnoća u odnosu na pitanja.

E Odgovor i komentari g. Fatmira Limaja, poslanika Skupštine

31. G. Limaj je naglasio da je imao nekoliko suštinskih pitanja, tačnije, da li u Ustavu Kosova postoji bilo kakva odredba o imunitetu, da li postoji bilo kakva odredba o imunitetu u zakonodavstvu Kosova, da li Vlada ima ovlašćenja da se obrati Ustavnom sudu direktno i da li je takav zahtev ograničen zakonskim rokovima.
32. Prvo, on je citirao član 75. Ustava i došao do zaključka da taj član predviđa da postoji odredba u odnosu na imunitet.
33. Drugo, on se je nadovezao na član 9. Zakona o pravima i odgovornostima poslanika, zakon br. 03/L-111, i, ističući sličnosti između istog i ustavnih odredbi, zaključio je da u sistemskim zakonima Kosova postoji odredba u odnosu na imunitet.
34. Treće, on je naveo član 113. stav 2. Ustava kojim se i Vladi, između ostalih, daju ovlašćenja za podnošenje pitanja saglasnosti zakona, dekreta predsednika i premijera i uredbi Vlade sa Ustavom. On je naveo da Vlada nije identifikovala nikakvo pitanje u vezi sa saglasnošću sa Ustavom i da stoga nije bilo moguće podneti nijedan od zahteva na osnovu člana 113.
35. On je bio mišljenja da Ustav ne dozvoljava podnošenje zahteva za savetodavna mišljenja u odnosu na pitanja koja se tiču na opseg primene zakona i da je stoga svaki takav zahtev *ultra vires* Ustavu. On je bio stava da zahtev prema članu 93. stavu 10. Ustava spada pod odredbe člana 113. Ustava i da Vlada nema posebnu mogućnost obraćanja Sudu izvan člana 113. Ustava.
36. Četvrto, on je istakao da odredbe čl. 29. i 30. Zakona o Ustavnom sudu, zakon br. 03/L-121, propisuju da se zahtevi pokrenuti prema članu 113. stavu 2. Ustava moraju podneti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu spornog zakona. Pošto je Zakon o pravima i odgovornostima poslanika stupio na snagu 4. juna 2010. god. bilo kakvo osporavanje tog zakona je trebalo biti pokrenuto najkasnije 3. decembra 2010. god.
37. Dodatno, g. Limaj je napomenuo da kako bi se balansiralo upravljanje pravdom Ustav predviđa da poslanici neće biti iznad zakona, ali i da ne bi trebali biti predmet politički motivisanih krivičnih gonjenja samo zato što su izabrani zvaničnici. On je takođe istakao da se krivično gonjenje ne obustavlja samo zato što je osumnjičeni poslanik Skupštine i da se istraga i suđenje mogu nastaviti.

F Dodatni odgovor i komentari predsednika Skupštine, dr Jakupa Krasniqija

38. Dodatni odgovor i komentari dr Jakupa Krasniqija, predsednika Skupštine, od 13. septembra 2011. god, blisko odražavale gorenavedene argumente g. Limaja.

Predmetna stvar

39. Predmetna stvar zahteva se tiče imuniteta. Sledeća pitanja su podneta Ustavnom sudu:

A Imunitet poslanika Skupštine

- 1 *Vlada Republike Kosovo podnosi na tumačenje Ustavnom sudu primenljivost i efekat člana 75. stava 1. (Imunitet) Ustava Kosova, koji propisuje: „1. Poslanici Skupštine uživaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi ili razrešenja za postupke i odluke tokom vršenja svoje poslaničke funkcije. Imunitet ne ometa krivično gonjenje poslanika Skupštine za postupke koje je počinio van vršenja svoje poslaničke funkcije“. Od Ustavnog suda se traži razjašnjenje da li poslanici Skupštine Republike Kosovo uživaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi, razrešenja i hapšenja ili pritvora za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika?*
- 2 *Vlada Republike Kosovo podnosi na tumačenje Ustavnom sudu primenljivost i efekat člana 75. stava 2. (Imunitet) Ustava Kosova, koji propisuje: „2. Poslanik Skupštine se ne može uhapsiti niti pritvoriti dok obavlja svoju funkciju poslanika Skupštine, bez saglasnosti većine svih poslanika Skupštine“. Od Ustavnog suda se takođe traži razjašnjenje značenja izraza: „dok obavlja svoju funkciju poslanika Skupštine“, koji je naveden u članu 75. stavu 2. Da li ovo obavljanje uključuje samo one funkcije poslanika koje se preduzimaju u obavljanju njihovog mandata kao poslanika Skupštine?*
- 3 *Vlada Republike Kosovo podnosi na tumačenje Ustavnom sudu primenljivost i efekat člana 75. Ustava Kosova, koji propisuje: „Imunitet ne ometa krivično gonjenje poslanika Skupštine za postupke koje je počinio van vršenja svoje poslaničke funkcije“. Kako se član 75. treba primeniti u slučajevima kada postoji sumnja za krivična dela koja su izvršena pre početka mandata poslanika Skupštine ili za dela izvršena tokom mandata, a koja su izvan opsega njihovih funkcija?“*

B Imunitet predsednika Republike

Vlada Republike Kosovo podnosi na tumačenje Ustavnom sudu primenljivost i efekat člana 89. (Imunitet) Ustava Kosova, koji propisuje: „Predsednik Republike Kosovo uživa potpuni imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi ili razrešenja zbog radnji i odluka koje su donete tokom sprovođenja dužnosti Predsednika Republike Kosovo“. Od Ustavnog suda se traži razjašnjenje da li predsednik uživa imunitet od krivičnog gonjenja,

građanskih tužbi, razrešenja i hapšenja ili pritvora za postupke ili odluke donete izvan opsega nadležnosti predsednika Republike Kosovo?

C Imunitet članova Vlade

Vlada Republike Kosovo podnosi na tumačenje Ustavnom sudu primenljivost i efekat člana 98. (Imunitet) Ustava Kosova, koji propisuje: „Članovi Vlade Kosova uživaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi ili razrešenja za postupke i odluke tokom vršenja svojih dužnosti kao članova vlade“. Od Ustavnog suda se traži razjašnjenje da li članovi Vlade uživaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi, razrešenja i hapšenja ili pritvora za postupke ili odluke donete izvan opsega nadležnosti članova Vlade Republike Kosovo?

Ocena prihvatljivosti zahteva

40. Vlada zasniva svoj zahtev Ustavnom sudu na članu 93. stavu 10. i članu 113. stavu 3. tački 1. Ustava. Prema članu 93. stavu 10, Vlada može podneti ustavna pitanja Ustavnom sudu. Ukoliko su pitanja ustavna pitanja onda će Vlada biti ovlašćena strana i zahtev će biti prihvatljiv. Sud će pažljivo razmotriti ta pitanja kako bi ustanovio da li zahtev sadrži ustavna pitanja.
41. Prema Ustavu, suverenitet Republike Kosovo, koji proizilazi iz stanovništva i pripada stanovništvu, se sprovodi, između ostalog, preko izabраних predstavnika (vidi čl. 2. Ustava). Ustav poslanicima Skupštine daje poseban status sa imunitetom, kao što je propisano u članu 75. Ovo predstavlja značajno sredstvo koje omogućava zakonodavnoj vlasti, Skupštini, da bude nezavisna, odvojena i jednaka sa drugim ograncima vlasti u zemlji.
42. Članom 89. Ustava se i instituciji predsednika takođe daje imunitet. Ovaj poseban status i privilegije potiče iz toga da predsednik predstavlja jedinstvo građana i vrhovnu vlast države. Ovoj državnoj instituciji, predsedniku Republike, su potrebni specijalni status, privilegije i imunitet kako bi predsednik obavljao svoje funkcije nezavisno, sa dostojanstvom i efikasno i da ga istovremeno ne ometaju druge grane vlasti – zakonodavna, izvršna i pravosuđe.
43. Vlada, kao nosilac izvršne grane takođe treba da bude nezavisna sa jasno definisanim funkcijama i da bude odvojena od zakonodavstva i pravosuđa. Stoga, Ustav daje imunitet članovima Vlade kako bi se obezbedila njihova nezavisnost i efikasnost, i kako bi se oni zaštitili od ometanja drugih ogranaka.
44. Republika Kosovo je prema svom Ustavu definisana kao demokratska republika koja se zasniva na načelu podele vlasti i kontrole balansa među njima. Podela vlasti je jedna od osnova koje garantuju funkcionisanje demokratske države. Suština nezavisnosti i efikasnog funkcionisanja ovih grana je imunitet koji se daje osobama koje odražavaju ove vlasti.
45. Kao što je i premijer naveo, postavljena pitanja o imunitetu utiču na demokratsko funkcionisanje države.

46. Pitanja su ustavne prirode pošto se nadovezuju na formu vladavine državom. One se tiču mehanizma podele vlasti u Republici Kosovo.
47. Prema Ustavu, oni koji implementuju vlast i obavljaju dužnosti u državi uživaju imunitet i poseban status kako bi se osigurala njihova nezavisnost kako bi oni mogli efektivno obavljati svoj posao i kako bi se obezbedilo da se drugim granama vlasti onemogući ometanje u njihovom radu i sprečava zloupotreba.
48. Poslanici trebaju biti slobodni u obavljanju svojih funkcija i ne trebaju se smatrati odgovornim za svoje postupke, odluke, glasanja i mišljenja izneta tokom obavljanja svoje poslaničke funkcije. Ta sloboda, zagarantovana imunitetom, služi kako bi se poslanicima omogućilo da obavljaju svoj predstavnički mandat i da izraze narodnu volju i suverenitet stanovništva. Bez ove slobode, postoji opasnost da Skupština ne bi bila u mogućnosti da pravilno funkcioniše. Poslanici su imuni za svoje postupke i odluke u opsegu obavljanja svoje funkcije poslanika. Važno je napomenuti da se ova privilegija poslaniku ne pridaje zarad njihovog ličnog interesa nego zbog dobrobiti naroda koji ih je izabrao. Ovo je odraz formulacije značenja imuniteta koji podrazumeva dela koja će se preduzeti: *„tokom obavljanja svoje poslaničke funkcije“*.
49. Kako bi zahtev bio oglašen prihvatljivim Ustavom je propisano da se Sudu pitanja podnose na zakonit način od strane ovlašćene strane, prema članu 113. stavu 1. Ustava. Sud je ustanovio da su pitanja podnosioca zahteva podneta na zakonit način. Ustavni sud, kao konačna vlast za tumačenje Ustava, smatra da pitanja koja se odnose na imunitet jesu ustavne prirode. Vlada je podnela ustavna pitanja i ona je ovlašćena strana. Dakle, Vlada je podnela ustavna pitanja i jeste ovlašćena strana.
50. Podneta pitanja jesu ustavna pitanja, kao što je predviđeno članom 93. stavom 10. Ustava. Dakle, nije potrebno razmatrati zahtev u smislu člana 113. stava 3. tačke 1. Ustava. Štaviše, iako su u Poglavlju III, Posebni postupci, Zakona o Ustavnom sudu propisani vremenski rokovi za podnošenje zahteva prema članu 113. Ustava, za podnošenje takvih zahteva shodno članu 93. stavu 10. nisu propisani rokovi.

Meritum

51. Sud će protumačiti i razjasniti ustavna pitanja koja je Vlada podnela sledećim redosledom: A – Imunitet poslanika Skupštine; B – Imunitet predsednika Republike; i C – Imunitet članova Vlade.

A U odnosu na imunitet poslanika Skupštine

Opšta načela

52. Prilikom razmatranja ustavnih pitanja koje je podnela Vlada – imunitet poslanika Skupštine Kosova- Sud će obratiti pažnju na Ustav u celini, a ne samo na član 75. koji propisuje:

„1. Poslanici Skupštine uživaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi ili razrešenja za postupke i odluke tokom vršenja svoje poslaničke funkcije. Imunitet ne ometa krivično gonjenje poslanika Skupštine za postupke koje je počinio van vršenja svoje poslaničke funkcije.

2. Poslanik Skupštine se ne može uhapsiti niti pritvoriti dok obavlja svoju funkciju poslanika Skupštine, bez saglasnosti većine svih poslanika Skupštine.“

53. Prema ustavnoj teoriji i praksi, različiti pravni sistemi prepoznaju i primenjuju dve kategorije, ili strane, koncepta parlamentarnog imuniteta.
54. Prva kategorija je izuzetak od odgovornosti u sudskim postupcima bilo koje prirode za izneta mišljenja, način glasanja ili donetih odluka tokom njihovog rada kao poslanici i drugih dela preduzetih prilikom obavljanja njihovih funkcija. Ova vrsta imuniteta se nastavlja nakon što se njihov mandat poslanika okonča i neograničenog je trajanja. Oni nikada neće biti obavezani da odgovaraju bilo kome niti bilo kakvom sudu za takve postupke ili odluke. Ovo je jasno propisano ustavom Kosova. Ovo predstavlja funkcionalni imunitet.
55. Druga kategorija parlamentarnog imuniteta se odnosi na nepovredivost za dela izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika Skupštine. Sastoji se od dva aspekta:

Krivično gonjenje

- a) Prvi aspekt se odnosi na krivično gonjenje poslanika uz saglasnost Skupštine. Međutim ovo nije predviđeno ustavom Kosova. Ustav dozvoljava krivično gonjenje bez saglasnosti Skupštine za postupke koji su učinjeni van obavljanja njihovih funkcija (vidi član 75. stav 1, druga rečenica)

Hapšenje i pritvor

- b) Drugi aspekt nepovredivosti se odnosi na slobodu od hapšenja i pritvora. Ograničavanje slobode je moguće uz ili bez odluke Skupštine. Ustavni sud će ova dva aspekta opisati detaljnije u presudi.

Primenljivost ovih opštih načela u Republici Kosovo

56. Vlada postavlja pitanje da li poslanici Skupštine Republike Kosovo uživaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi, razrešenja i hapšenja ili pritvora za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika. Sud primećuje da Vlada pita:
- a) da li poslanik uživa imunitet od krivičnog gonjenja za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika;
- b) da li poslanik uživa od građanskih tužbi za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika;
- c) da li poslanik uživa imunitet od razrešenja za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika; i
- d) da li poslanik uživa imunitet od hapšenja i pritvora za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika.
57. Što se tiče opsega obavljanja svoje funkcije poslanika, treba se naglasiti da poslanici Skupštine Republike Kosovo uživaju funkcionalni imunitet. Ovo podrazumeva da oni uživaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi i razrešenja za njihove postupke ili odluke (vidi član 75. stav 1, prva rečenica).
58. Član 75. stava 1. Ustava, propisuje da poslanici Skupštine Kosova uživaju funkcionalni imunitet u odnosu na izneta mišljenja ili način glasanja ili postupke ili odluke donete tokom obavljanja svoje funkcije poslanika. Zaista, zbog karakteristika i važnosti prava i odgovornosti poslanika, oni imaju privilegovani status dobijen u opsegu obavljanja svoje funkcije. Zbog specijalnog položaja kao izabranih predstavnika koji obavljaju svoj ustavni mandat njima se daje imunitet kako bi im se obezbedila veća sloboda, sigurnost i

nezavisnost od izvršne grane i pravosuđa, ali samo u meri u kojoj su ti postupci preduzeti i odluke donete u opsegu obavljanja svoje funkcije.

59. Ustav jasno definiše opseg funkcije poslanika. To su preduzeti postupci i odluke donete u cilju izvršavanja nadležnosti Skupštine Kosova, koje su propisane u članu 65. Ustava. Sledstveno, poslanici uživaju imunitet za bilo kakav postupak ili odluku donetu, koja se odnosi na:

- (1) usvajanje zakona, rezolucija i ostalih opštih akata;
- (2) odluke o menjanju Ustava na osnovu dve trećine (2/3) glasova svih poslanika, uključujući i dve trećine (2/3) svih poslanika koji zauzimaju mesta rezervisana i zagarantovana za predstavnike zajednica koje nisu većina na Kosovu;
- (3) objavljivanje referenduma, u saglasnosti sa zakonom;
- (4) ratifikovanje međunarodnih sporazuma;
- (5) usvajanje budžeta Republike Kosovo
- (6) izbor i razrešavanje Predsednika i potpredsednike Skupštine;
- (7) izbor i razrešavanje Predsednika Republike Kosovo, u saglasnosti sa ovim Ustavom;
- (8) izbor Vlade i glasanje nepoverenja istoj;
- (9) nadzor Vlade i ostalih javnih institucija, koje, na osnovu Ustava i zakona, podnose izveštaj Skupštini;
- (10) izbor članova Sudskog saveta i Tužilačkog saveta Kosova, u saglasnosti sa ovim Ustavom;
- (11) predlaganje sudija Ustavnog suda;
- (12) nadzor spoljne i bezbednosne politike;
- (13) potvrđivanje dekreta Predsednika o objavljivanju vanrednog stanja;
- (14) odlučivanje o pitanjima od opšteg interesa, utvrđenih zakonom.

60. U obavljanju ovoga poslanici će obavljati svoju funkciju u najboljem interesu Republike Kosovo i u saglasnosti sa Ustavom, zakonima i Poslovnikom o radu Skupštine (vidi član 74. Ustava).

61. Sledstveno, kako bi se obezbedila podela vlasti i nezavisno funkcionisanje Skupštine, slobodno od mešanja izvršne vlasti ili pravosuđa u oblast zakonodavstva, poslanici Skupštine Kosova uživaju funkcionalni imunitet i ne snose odgovornost za postupke ili odluke donete tokom obavljanja svoje funkcije.

62. Evropski sud za ljudska prava je u nekoliko slučajeva razmotrio primenljivost izuzetka od odgovornosti članova parlamenata država potpisnica naspram Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i protokolima uz nju.

63. Na primer, u slučaju Syngelidis protiv Grčke (zahtev br. 24895/07) od 11. februara 2010. god, Evropski sud za ljudska prava je naznačio:

„41... Pravo obraćanja sudu se umanjuje kada pravila prestanu da služe cilju pravne izvesnosti i pravilnom sprovođenju pravde i predstavljaju određenu vrstu ograničenja koje sprečava parničara da o njegovom ili njenom slučaju nadležni sud donese meritornu odluku.

42. Vezano sa tim, Sud primećuje da kada država pruži imunitet članovima svog parlamenta, to može uticati na zaštitu osnovnih sloboda. Međutim, ovo ne podrazumeva da se u načelu parlamentarni imunitet može smatrati kao uvođenje nesrazmernog ograničenja na pravo obraćanja sudu, kao što je sadržano u članu 6. stavu 1. (vidi Kart protiv Turske, iznad citiran, pasus 80). Isto kao što je pravo

obraćanja sudu neodvojiv deo garancija pravičnog suđenja prema istom članu, tako se i određena ograničenja za obraćanje takođe trebaju smatrati neodvojivim, primer ovoga su ona opšte prihvaćena ograničenja koja su države potpisnice usvojile kao deo doktrine parlamentarnog imuniteta (vidi A. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, iznad citiran, pasus 83, i *mutatis mutandis*, Al-Adsani protiv Ujedinjenog Kraljevstva [VK], br. 35763/97, pasusu 56, ESLJP 2001-XI). Sud je već primio k znanju da je dugoročna praksa da države uopšteno dodeljuju različite nivoje imuniteta poslanicima, sa ciljem omogućavanja slobode govora za predstavnike naroda i sprečavanja mešanja u parlamentarne funkcije neprincipijelnih žalbi pristalica (vidi A. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, iznad citiran, pasus 75-77; Cordova, citiran iznad, pasusu 55, i De Jario protiv Italije, br. 73936/01, pasus 49, od 3. juna 2004. god). Znači, stvaranje izuzetaka za taj imunitet, čija implementacija zavisi od individualnih činjenica svakog pojedinačnog slučaja, bi ozbiljno ugrozilo legitimne ciljeve koji se prate (vidi A. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, iznad citiran, pasus 88).

43. Međutim, isto tako ne bi bilo u saglasnosti sa svrhom i ciljem Konvencije ukoliko bi se države potpisnice, prihvatajući jedan od opšte korišćenih sistema parlamentarnog imuniteta, time, prema Konvenciji, oslobodile svih odgovornosti u odnosu na parlamentarne aktivnosti. Treba se imati u vidu da cilj Konvencije nije garantovanje prava koja su teoretska i iluzorna nego prava koja su praktična i efektivna. Ovo se pogotovo odnosi na pravo obraćanja sudu u smislu istaknutog mesta koje pravo za pravično suđenje ima u demokratskom društvu (vidi Ait-Mouhoub protiv Francuske, 28. oktobar 1998. god, pasus 52, Izveštaji 1998-VIII). Ne bi bilo u saglasnosti sa vladavinom prava u demokratskom društvu ili sa osnovnim načelom sadržanim u članu 6. stavu 1, ukoliko bi država, bez ikakvog ograničenja ili sudske kontrole, mogla da ukloni iz sudske nadležnosti širok spektar građanskih tužbi ili dodeli imunitete kategorijama osoba (vidi Fayed protiv Ujedinjenog Kraljevstva, 21. septembar 1994. god, pasus 65, serija A br. 294-B).

44. Stoga, u slučajevima gde parlamentarni imunitet ometa uživanje prava obraćanja sudu, prilikom određivanja da li jeste ili nije određena mera bila srazmerna, sud razmatra da li su osporeni akti bili u vezi sa obavljanjem poslaničke funkcije u njihovom uskom smislu (vidi Cordova (br. 1) citiran iznad, pasus 62, i De Jerio, citiran iznad, pasus 53). Sud sada ponavlja da nedostatak bilo kakve jasne veze sa parlamentarnim aktivnostima od istog zahteva da se prihvati usko tumačenje koncepta proporcionalnosti između cilja koji se traži da se ispuni i iskorišćenih sredstava. Ovo je posebno tako kada ograničenja prava upućivanja proizilaze iz odlučivanja političkog organa (vidi Kart protiv Turske, citiran iznad, pasus 83, i Tsalkitis protiv Grčke, br. 11801/04, pasus 49, 16. novembra 2006.). Štaviše, što je veći imunitet to ubedljivije mora biti obrazloženje istog (vidi A. protiv Ujedinjenog Kraljevstva, citiran iznad, pasus 78).“

Odgovor na četiri dela prvog pitanja Vlade u odnosu na imunitet poslanika

64. Sud podseća da je Vlada pitala da li poslanici Skupštine uživaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi, razrešenja i hapšenja ili pritvora za njihove postupke i odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije. Sud će odgovoriti na svako pitanje.

a) Imunitet od krivičnog gonjenja za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika.

65. Druga rečenica člana 75. stava 1. Ustava predstavlja ograničenje za opšti imunitet koji se dodeljuje poslanicima: „Imunitet ne ometa krivično gonjenje poslanika Skupštine za

postupke koje je počinio van vršenja svoje poslaničke funkcije“. U Ustavu je napravljena jasna razlika između onoga šta poslanik vrši kao predstavnik naroda i onoga što on ili ona čini u svom privatnom životu. U Ustavu ne postoji blanko imunitet koji se dodeljuje za sve vrste krivičnog gonjenja.

66. Poslanici su u svojstvu običnih građana, prema Krivičnom zakoniku i Zakonu o krivičnom postupku Republike Kosovo, podvrgnuti istom tretmanu kao i svi drugi građani. Ovaj zaključak proizilazi iz druge rečenice člana 75. stava 1. Ustava, koja propisuje da imunitet ne ometa krivično gonjenje poslanika Skupštine za postupke koje isti počinju izvan opsega obavljanja svoje poslaničke funkcije.
67. Ova se dodatno učvršćuje kada se uzme u obzir član 70. stav 6. Ustava koja propisuje prestanak mandata poslanika kada je poslanik kažnjen pravosnažnom odlukom suda za krivično delo koje je kažnjivo jednom ili više godina zatvora.
68. Ustav ne dozvoljava nikakva ograničenja ili mešanje zakonodavstva u krivično gonjenje poslanika Skupštine za postupke počinjene izvan opsega obavljanja svoje funkcije.
69. Pošto Ustav ne garantuje nepovredivost u odnosu na krivično gonjenje poslanika Skupštine za postupke počinjene izvan opsega obavljanja svoje funkcije oni nisu nepovredivi ni u odnosu na krivično gonjenje za krivična dela koja su navodno izvršena pre početka njihovog mandata poslanika ili tokom njihovog mandata.
70. Član 22. stav 3. Poslovnika Skupštine propisuje: *„Poslanik uživa imunitet u odnosu na ... krivičnog gonjenja, dok Skupština ne donosi odluku o oduzimanju njegovog imuniteta“*. Ustavni sud primećuje da je ova odredba, koja se tiče krivičnog gonjenja, ništavna pošto u Ustavu ne postoji takva vrsta imuniteta u odnosu na krivično gonjenje poslanika. Sud još jednom podvlači da ne postoji imunitet koji onemogućava krivično gonjenje poslanika za postupke obavljene izvan opsega obavljanja svojih funkcija. Za takvu vrstu krivičnog gonjenja nije potrebna odluka Skupštine.
71. Jedina okolnost kada se zahteva odluka Skupštine za oduzimanje imuniteta je prilikom hapšenja ili pritvora poslanika kada on/ona vrši svoje funkcije poslanika. Ovo je Ustavni stav.

b) Imunitet od građanskih tužbi za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika.

72. Ne postoje Ustavne prepreke za podnošenje takvih građanskih tužbi. Ovo proizilazi iz izričitog jezika koji se odnosi na funkcionalni imunitet. U takvoj situaciji je očigledno da su primenljive odnosne odredbe važećih zakona.

c) Imunitet od razrešenja za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika.

73. Tumačenje razrešenja u ovom kontekstu podrazumeva uklanjanje poslanika sa mesta člana Skupštine. Član 70. Ustava reguliše opseg, trajanje i mogućnost prekidanja ili proglašavanja nevažećim mandata poslanika. Ove odredbe ne daju argumente kako bi se zaključilo da poslanik može biti razrešen za postupke izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika. To znači da se ova odredba treba čitati na taj način da se odnosi na slučajeve okončanja mandata kada je poslanik pravosnažnom presudom osuđen za krivično delo na jednu ili više godina zatvora.

d) Imunitet od hapšenja i pritvora za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije poslanika.

74. Imunitet od hapšenja i pritvora se takođe mora čitati u vezi sa drugim pitanjem Vlade i Sud će na njih odgovoriti zajedno.

75. Vlada je tražila tumačenje izraza „dok obavlja svoju funkciju poslanika Skupštine“ navedenih u članu 75. stavu 2. Ustava.

76. Ustav garantuje jednakost pred zakonom i svi imaju pravo na jednaku sudsku zaštitu. Stoga, Ustav predviđa da se pravda deli, ne da kasni. Ovo se primenjuje na poslanike u svojstvu običnih građana. Oni mogu biti krivično gonjeni i oni su odgovorni za postupke izvan opsega obavljanja svoje funkcije, za dela izvršena kako pre tako i tokom mandata.

77. Podrazumeva se da poslanici, kao i sve druge osobe koje su u nadležnosti sudova Republike Kosovo, imaju pravo na zaštitu svojih osnovnih prava i sloboda zagwarantovanih ustavom i zakonima. One uključuju prava određena u stavu 1. člana 24. [Jednakost pred zakonom], članu 29. [Pravo na slobodu i sigurnost] u vezi sa članom 5. Evropske konvencije o ljudskim pravima, članom 30. [Prava optuženog] i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] oba u smislu člana 6. EPLJP i članom 54. [Sudska zaštita prava]. Poslanici, kao što je slučaj sa svim građanima, takođe imaju pravo na ustavom i zakonima zagwarantovane pravične sudske postupke, uključujući i etapu prethodnog postupka i suđenja. Sud istovremeno primećuje da se takođe može uzeti u obzir i član 19. Ustava, koji je u vezi sa sprovođenjem obaveznih načela međunarodnog prava.

78. U takvim okolnostima, kao što je propisano članom 29. Ustava, mera „lišavanja slobode“, koja uključuje i meru „hapšenja ili pritvora“, se može izreći poslaniku u zakonom propisanim slučajevima i nakon odluke nadležnog suda za situacije navedene u članu 29. Ustava.

79. Sud podseća da član 29. stav 1. [Pravo na slobodu i sigurnost] Ustava glasi:

„1. Svakome se garantuje pravo na slobodu i sigurnost. Niko ne može biti lišen slobode izuzev zakonom predviđenih slučajeva i na osnovu odluke nadležnog suda, i to:

(1) nakon objavljivanja kazne zatvorom zbog krivičnog dela;

(2) zbog opravdane sumnje da je lice izvršilo krivično delo, samo onda kada se lišavanje slobode smatra neophodnim za sprečavanje vršenja krivičnog dela i samo na veoma kratak period pre suđenja, na zakonom propisan način;

(3) radi vaspitnog nadzora maloletnog lica, ili radi njegovog/njenog privođenja nadležnom organu, na osnovu zakonitog naređenja;

(4) radi zdravstvenog nadzora lica, koje je zbog bolesti, opasno po društvo;

(5) zbog ilegalnog ulaska u Republiku Kosovo, ili nakon zakonite naredbe o udaljenju ili ekstradiciji“.

80. Sud takođe primećuje da član 29. stav 2. Ustava propisuje da u slučajevima kada dođe do hapšenja ili pritvora bez sudskog naloga, lice koje je lišeno slobode treba u roku od četrdeset osam (48) sati izvesti pred sudiju koji će odlučiti o njegovom/njenom pritvoru ne kasnije nego četrdeset osam (48) sati od momenta kada je lice lišeno slobode izvedeno pred sud.

81. Nadgledanje ličnih sloboda zagwarantovanih ustavom je povereno svim organima za sprovođenje zakona, organima krivičnog gonjenja i sudovima, u saglasnosti sa važećim zakonima.

82. Član 5. EKLJP se bavi pravom na slobodu i isti propisuje da lice može biti na zakonit način uhapšeno ili pritvoreno samo u jasno definisanim okolnostima. Te okolnosti uključuju pitanja kao što su lišavanje slobode nakon presude ili hapšenje zbog sumnje da je izvršeno krivično delo. Naročito, član 5. propisuje pravo na pristup sudu, ili odgovarajućem sudskom postupku, bez odlaganja kako bi se odredila zakonitost hapšenja ili pritvora i pravo na suđenje u razumnom roku ili puštanje na slobodu do suđenja.
83. Odredbe člana 5. EKLJP su direktno primenljive na Kosovu na osnovu člana 22. Ustava i u slučaju konflikta imaju premoć nad domaćim zakonima. Član 54. Ustava daje zakonsku snagu Konvenciji određujući da svi, uključujući i poslanike Skupštine, uživaju pravo na sudsku zaštitu i pravo na efikasno pravno sredstvo ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.
84. Iste opšte odredbe i garancije u odnosu na hapšenje i pritvor i pravično suđenje su primenljive ne samo u istragama o krivičnim delima i suđenjima nego i građanskim tužbama.

Ustavne i zakonske odredbe koje se odnose na hapšenje ili pritvor poslanika Skupštine Kosova

85. Hapšenje i pritvor poslanika je predviđeno Ustavnim odredbama i Zakonom o pravima i odgovornostima poslanika. Navedene odredbe dozvoljavaju sledeće:

Ustav

- i. Prvo je kada Skupština poslaniku oduzme imunitet od hapšenja ili pritvora dok on ili ona obavlja svoje funkcije u saglasnosti sa članom 72. stavom 2. u kojem stoji:

„2. Poslanik Skupštine se ne može uhapsiti niti pritvoriti dok obavlja svoju funkciju poslanika Skupštine, bez saglasnosti većine svih poslanika Skupštine.“

Ustav

- ii. Kada poslanik ne obavlja svoju funkciju. Ovo potiče iz člana 75. stava 2. Ustava.

Zakon o pravima i odgovornostima poslanika

- iii. Član 9. stav 9. Zakona o pravima i odgovornostima poslanika posebno propisuje da se poslanik može uhapsiti u slučaju kada se on/ona zatekne na delu (in flagrante) teškog krivičnog dela za koje je predviđena kazna zatvorom od pet ili više godina. U članu 9. st. 2. i 9. navedenog zakona stoji:

„2. Poslanik Skupštine ne može se lišiti slobode niti se zadržavati [pritvoriti] dok je u obavljanju svojih obaveza kao poslanik Skupštine bez saglasnosti većine poslanika Skupštine

...

9. Nezavisno od stava 3. [ovo bi trebalo da se odnosi na stav 2.] ovog člana, mera pritvora može da se preduzme prema poslaniku bez prethodne saglasnosti Skupštine u slučaju kada se on / ona zatekne na delu (in flagranti [flagrante]) teškog krivičnog dela za koje je predviđena kazna zatvora od pet (5) ili više godina.“

Ustav

- iv. Mandat se prekida zbog pravosnažne presude i kazne na jednu ili više godine zatvora i može se nastaviti sa hapšenjem bez obraćanja bilo kojem drugom licu ili organu pošto više ne postoji ustavna zaštita.
86. U prvoj okolnosti, kojom se propisuje hapšenje ili druga vrsta pritvora poslanika, Ustav jasno definiše okolnosti koje moraju postojati kako bi poslanik mogao biti uhapšen ili pritvoren. Ustavni izraz „*dok obavlja svoju funkciju*“ zahteva tumačenje Suda, ne samo zbog postavljenih pitanja nego i zato što je od važnosti za odgovor na pitanja koja su podignuta u odnosu na funkcionisanje Skupštine.
87. Član 66. Ustava koristi izraz „mandat“ kako bi se opisalo trajanje jednog saziva Skupštine. U njemu se navodi da period od četiri godine počinje konstitutivnom sednicom koja se održava nakon objavljivanja rezultata izbora i završava se raspuštanjem Skupštine.
88. U Ustavu se izraz „mandat“ koristi i u odnosu na poslanike Skupštine pri čemu oni, kao predstavnici naroda, ne podležu nikakvom prinudnom mandatu. Mandat poslanika je individualan i počinje od dana objavljivanja rezultata izbora. Dok mandat Skupštine počinje konstitutivnom sednicom novoizabranog saziva Skupštine, mandat svakog poslanika može početi ranije. Mandat poslanika se završava ukoliko dođe do bilo koje od okolnosti propisanih u članu 70. stavu 3. Ustava. Mandat poslanika odražava njegovu/njenu predstavničku funkciju.
89. Način rada Skupštine je organizovan u dva redovna godišnja zasedanja. Zasedanja počinju trećeg ponedeljka u januaru i drugog ponedeljka u septembru i završavaju se kada Skupština tako odluči.
90. Član 40. Zakona o pravima i odgovornostima poslanika predviđa da su poslanici dužni da prisustvuju plenarnim „sednicama“ i „sednicama“ pomoćnih tela Skupštine, čiji su član.
91. U članu 39. Poslovnika o radu Skupštine, koji je naslovljen Rad u Skupštini, u je predviđeno da Skupština odvija rad na plenarnim sednicama i odborima. Znači, kada su poslanici na ovim sednicama i odborima oni/one obavljaju svoju funkciju. Ovime oni realizuju, ispunjavaju, izvršavaju i daju potpun smisao nadležnostima Skupštine kao što je određeno u članu 65. Postupci ili odluke, uključujući njihove rasprave, govore i glasanja; sve se odvija tokom ovih plenarnih sednica i sastanaka odbora i oni uživaju funkcionalni imunitet u obavljanju ovih poslova. Funkcionalni imunitet štiti taj rad. To je cilj imuniteta i oni nikada ne mogu snositi odgovornost za ono što rade na ovim sednicama i sastancima.
92. Skupština funkcioniše samo kada se sastane. Predsednik Skupštine je taj koji odlučuje o datumima sastanaka. Osim ovih sastanaka Skupštine ili njenih odbora, za poslanike Skupštine se ne može reći da obavljaju neophodne funkcije kako bi izvršavali obaveze Skupštine (vidi član 39. Poslovnika o radu Skupštine).
93. Razni pravni sistemi i Ustavi u Evropi imaju različite definicije mandata i trajanje, u odnosu na opseg kao i vreme tog imuniteta poslanika. Ovo uključuje celokupni mandat parlamenta ili sastanke parlamenta ili sednice domova parlamenta.
94. Period obavljanja funkcije poslanika se odnosi na njegov/njen rad u Skupštini tokom sastanaka Skupštine i sastanaka skupštinskih odbora.
95. Član 75. stav 2. predviđa da je za hapšenje ili pritvor poslanika dok obavlja svoju funkciju potrebna odluka većina svih poslanika Skupštine za oduzimanje imuniteta. Svrha ovog

uslova je obezbeđivanje da rad Skupštine neće biti ometen. Dok poslanik obavlja svoju funkciju to je za dobrobit Skupštine i obavljanje poslova Skupštine. Kako bi se poslanik uklonio potrebna je odluka Skupštine zato što je njegovo/njeno fizičko prisustvo neophodno na sastancima Skupštine i sastancima odbora. Tokom rada Skupštine poslanik je tu u svojstvu predstavnika naroda i konstitutivni je član Skupštine. Samo Skupština je ta koja može odlučiti da li može doći do hapšenja ili pritvora poslanika dok on/ona obavlja skupštinske funkcije.

96. Sud podvlači da izvan opsega njegove funkcije poslanik treba biti tretiran kao bilo koji drugi građanin. Poslanik snosi odgovornost za njegova/njena privatna dela i ponašanje kao i svi drugi građani. Stoga, dok ne obavlja svoju funkciju on/ona može biti uhapšen ili pritvoren bez odluke Skupštine prema važećim zakonima. Do ovoga može doći poštujući odredbe zakona koji su primenljivi u Republici Kosovo, kao što je slučaj i za sve ostale građane. Primenljiv zakon i ko ima ovlašćenja da naloži hapšenje će biti detaljnije opisano.
97. Situacija dozvoljavanja hapšenja i pritvora kada se zateknu na delu (in flagrante) teškog krivičnog dela za koje je predviđena kazna zatvora od pet ili više godina je standard koji je predviđen u ustavnom poretku većine zemalja, bez obzira da li je naveden u Ustavu ili sistemskim zakonima. Javnost treba imati poverenja da su njihovi interesi zaštićeni u ovim okolnostima. Javno upravljanje pravdom se ne može zaustaviti samo zato što postoji shvatanje da bi poslanik u određenoj etapi krivičnog postupka mogao da se izjasni da on/ona uživa imunitet od krivičnog gonjenja. Ovo bi podrlo poverenje u upravljanje pravdom. Zakon o pravima i odgovornostima poslanika u članu 9. stavu 9. prepoznaje taj izuzetak. Slučajevi hapšenja u takvim okolnostima su jasni.
98. Mandat poslanika je predviđen ustavom. Međutim, Ustav propisuje kada mandat može biti pre vremena okončan. U odnosu na situacije u kojima postoji pravosnažna sudska odluka kojom se poslanik kažnjava zatvorom na godinu dana ili više, poslanik gubi mandat i sledstveno mandat se prekida te on/ona više ne može uživati privilegije i imunitet koji dolaze sa mandatom. Nakon toga se može izreći kazna zatvorom i može doći do njegovog/njenog hapšenja prilikom izvršenja sudske kazne.

Organ koji zahteva oduzimanje imuniteta

99. Kada je krivično gonjenje u toku, ukoliko organ gonjenja ili sud smatra da je zarad pravilnog obavljanja krivičnog gonjenja potrebno oduzimanje mandata, onda je Skupština dužna da razmotri zahtev za oduzimanje imuniteta. Postoji ustavna obaveza za Skupštinu da uzme na razmatranje zahteve za oduzimanje imuniteta, u slučajevima gde je to neophodno. Praznina u zakonu ili neuspeh Skupštine da usvoji zakone koji su neophodni kako bi se obezbedilo pravilno funkcionisanje sudske grane vlasti države se ne može koristiti kao izgovor za neobezbeđivanje pozitivne obaveze razmatranja oduzimanja imuniteta.
100. Stoga, član 9. stav 3. Zakona o pravima i odgovornostima poslanika predviđa da taj zahtev može podneti samo glavni javni tužilac. Jasno je da postoje i druge situacije u kojima je hapšenje neophodno, prema mišljenju policije, javnog tužioca, državnog tužioca ili specijalnih tužilaca EULEX-a. U slučaju građanske tužbe sud koji se bavi pitanjem je dužan da Skupštini podnese zahtev za oduzimanje imuniteta.
101. Neuspeh Zakona o pravima i odgovornostima poslanika da navede da se svi ili neki od gorenavedenih mogu podneti zahtev za oduzimanje imuniteta ne zabranjuje primanje takvog zahteva. Ukoliko takav zahtev podnese nadležni organ onda je Skupština dužna da ga razmotri. Pitanje odobrenja ili odbijanja zahteva je u potpunosti u nadležnosti Skupštine, ali ona mora razmotriti isti.

102. U odnosu na ovo, značajno je imati u vidu da je prema članu 109. Ustava: „državno tužilaštvo nezavisna institucija odgovorna za gonjenje učinioca krivičnih dela, ili drugih kažnjivih dela, kao što je i regulisano zakonom“.
103. Sud takođe primećuje da je Skupština 30. septembra 2010. god. usvojila „Zakon br. 03/L-225 o državnom tužiocu“ koji će stupiti na snagu 1. januara 2013. god. Nakon navedenog datuma sledeći će prestati da važe: „1.1. Zakon o javnom tužilaštvu Autonomne Pokrajine Kosovo; 1.2. UNMIK Uredba 1999/05, o osnivanju ad hoc sudske konačne žalbe i Ad hoc kancelarija javnog tužioca; 1.3. Bilo koji drugi zakon u onoj meri u kojoj nije u skladu sa odredbama ovog zakona“.
104. Dodatno, stupanjem na snagu ovog zakona svako pozivanje u bilo kojem zakonu, propisu, direktivi, pravilu ili drugom pravnom aktu na „službu tužilaštva“ ili „javnog tužioca“ tumačiće se tako da ima smisao „državni tužilac“. Međutim, ništa u tom zakonu se ne sme tumačiti ili primeniti na menjanje, ograničenje, proširenje ili na drugi način promeniti vlast, nadležnost, ovlašćenja ili dužnosti dodeljene Specijalnom tužilaštvu kao što je propisano u Zakonu o specijalnom tužilaštvu Republike Kosovo, br 2008/03 -L052.
105. Stoga, proizilazi da su pravni akti koji sada uređuju nadležnosti i organizovanje tužilaca: *Zakon o javnom tužilaštvu Autonomne Pokrajine Kosovo* i *UNMIK Uredba 1999/05, o osnivanju ad hoc sudske konačne žalbe i Ad hoc kancelarija javnog tužioca*. Dodatno, takođe postoji i *Zakon o specijalnom tužilaštvu Republike Kosovo*.
106. Sud takođe primećuje da se saglasno sa Zakonom o specijalnom tužilaštvu Republike Kosovo iz 2008. god, specijalno tužilaštvo uspostavlja kao stalna i specijalizovana kancelarija tužilaštva koja deluje u sastavu Kancelarije državnog tužioca Kosova. Zakonom je predviđeno da će tokom trajanja Misije EULEX-a na Kosovu, u sastavu Specijalnog tužilaštva biti i 5 tužilaca EULEX-a pored onih koji su zakonom predviđeni.
107. Skupština Republike je 13. marta 2008. god. usvojila Zakon o nadležnostima, odabiru i raspodeli sudskih predmeta sudijama i tužiocima EULEX-a na Kosovu.
108. Zakon o javnom tužilaštvu Autonomne Pokrajine Kosovo (Službeni list Socijalističke Autonomne Pokrajine Kosovo, SAPK, br. 32/76, 52/77, 49 (79, 44/82, 44/84 i 18/87) i dalje važi i u njemu stoji:

Shodno članu 1. javno tužilaštvo je nezavisan državni organ koji krivično goni izvršioce krivičnih dela i drugih zakonom kažnjivih dela, preduzima mere u saglasnosti sa zakonom za zaštitu interesa društvenih zajednica, koristi pravne lekove za zaštitu ustavnosti i zakonitosti i obavlja druge dužnosti u saglasnosti sa zakonom.“

109. Ustavni sud sledstveno primećuje da se krivično gonjenje lica koja se terete za krivična dela vrši delovanjem raznih pravnih akata, kao što je propisano u članu 109. Ustava.
110. Organi koji imaju pravo podnošenja zahteva Skupštini za oduzimanje imuniteta poslanika dok on/ona obavlja svoje funkcije su takođe ovlašćeni da uhapsu ili pritvore poslanika bez odluke Skupštine kada on/ona ne obavlja svoje funkcije.

Postupak za oduzimanje imuniteta za hapšenje ili pritvor

111. Ovaj postupak nije posebno opisan u Ustavu ali to nije ni potrebno. Postupak koji je propisan u članu 23. Poslovnika Skupštine se treba koristiti u slučajevima ili zahtevima za oduzimanje imuniteta poslanika za hapšenje ili pritvor. Prema Ustavu, ovo se ne

primenjuje na nepostojeći imunitet od krivičnog gonjenja. Sud naglašava da je član 22. stav 3. Poslovnika o radu, koji govori o imunitetu od krivičnog gonjenja, ništavan kada teži da dodeli takav imunitet. Postupak je detaljnije opisan u članu 23. Poslovnika o radu. Ovo je u saglasnosti sa ustavnim odredbama samo do mere do koje se pridržava oduzimanja imuniteta u odnosu na hapšenje ili pritvor.

112. Treba se naglasiti da Poslovnik o radu Skupštine uvodi posebnu proceduru u odnosu na situacije kada poslanik Skupštine bude uhapšen ili pritvoren bez oduzetog imuniteta, odnosno odluke Skupštine. Kada dođe do hapšenja ili pritvora bez oduzimanja imuniteta, to može biti za krivično gonjenje za delo izvan opsega funkcije i izvan vremena kada je poslanik obavljao svoju funkciju. U takvim okolnostima Skupština ne može poništiti odluku pravosuđa kojom se nalaže hapšenje i pritvor. Svaki pokušaj kojim Skupština daje sebi ovlašćenja da to učini je ništavan i nije u saglasnosti sa ustavom. Sigurno da poslanik ima na raspolaganju sva sredstva za zaštitu svojih prava, kao što je navedeno ranije u izveštaju, kao i da ima puno pravo obraćanja sudovima Republike Kosovo za zaštitu tih prava prema Ustavu i zakonima.
113. Komparativne studije ukazuju da je preovlađujući stav da kada se poslanik uhapsi prilikom vršenja teškog krivičnog dela, organi koji obave hapšenje trebaju da obaveste rukovodstvo Skupštine o hapšenju. Član 24. stav 1. Poslovnika o radu propisuje da organ krivičnog gonjenja odmah obavesti predsednika Skupštine o hapšenju ili pritvoru. Ovime se obezbeđuje pravilno funkcionisanje Skupštine.

Odgovor na treće pitanje Vlade u odnosu na imunitet poslanika

114. Vlada traži tumačenje člana 75. Ustava u slučajevima kada postoji sumnja da su izvršena krivična dela pre početka mandata poslanika ili za krivična dela izvršena izvan opsega obavljanja svoje funkcije. Kao što je navedeno i ranije, u stavu 65. iznad, Ustav ne pruža imunitet u odnosu na krivično gonjenje poslanika Skupštine za postupke izvan opsega obavljanja svoje funkcije. Oni mogu biti krivično gonjeni za dela koja su navodno izvršili pre otpočinjanja poslaničkog mandata. Oni takođe mogu biti krivično gonjeni tokom njihovog mandata za krivična dela izvan opsega obavljanja svoje funkcije.

B Vezano sa imunitetom predsednika Republike Kosovo

115. U delu zahteva Vlade koji se odnosi na imunitet predsednika postavljaju se dva pitanja:
- i) Tumačenje primenljivosti i efekta člana 89. Ustava.
 - ii) Vlada traži razjašnjenje da li predsednik uživa imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi, razrešenja i hapšenja ili pritvora za postupke ili [odluke] donete izvan opsega obavljanja funkcije predsednika Republike Kosovo.
116. Sud primećuje da Vlada traži razjašnjenje vezano sa tim:
- a) da li predsednik uživa imunitet od krivičnog gonjenja za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije;
 - b) da li predsednik uživa imunitet od građanskih tužbi za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije;
 - c) da li predsednik uživa imunitet od razrešenja za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja funkcije predsednika; i

- d) da li predsednik uživa imunitet od hapšenja i pritvora za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije.

117. Član 89. [Imunitet] propisuje:

„Predsednik Republike Kosovo uživa potpuni imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi ili razrešenja zbog radnji i odluka koje su donete tokom sprovođenja dužnosti Predsednika Republike Kosovo.“

118. Ovo je funkcionalni imunitet i osobenosti funkcionalnog imuniteta su već obrazložene u delu koji se bavi poslaničkim imunitetom i isti je takođe primenljiv i za predsednika Republike. Predsednik republike je vrhovna vlast države i predstavlja jedinstvo građana Republike Kosovo. Poglavar države deluje unutar i van zemlje, kao važna figura iznad svih u državi, i istog je ranga kao i drugi poglavari država u svetu za ciljeve zastupanja države. Imuniteti koji su dodeljeni predsedniku su funkcionalni imuniteti kako bi se obezbedilo da predsednik ne bude ometan u obavljanju državnih obaveza koje su ustavom poverene toj instituciji.
119. Status predsednika Republike Kosovo je regulisan i Zakonom o predsedniku, zakon br. 03/L-094. Privilegije i imuniteti povereni predsedniku u Ustavu i zakonu dolikuju poglavaru države. Stoga, funkcionalni imunitet poveren predsedniku mu daje imunitet za postupke i odluke u opsegu obavljanja svoje funkcije i taj imunitet pokriva izuzeće od odgovornosti za postupke u opsegu obavljanja svoje funkcije i pogotovo, u ovim slučajevima ne može doći do krivičnog gonjenja, građanskih tužbi ili razrešenja.
120. Član 8. Zakona o predsedniku takođe propisuje da se ovaj funkcionalni imunitet nastavlja i nakon okončanja mandata.
121. Što se tiče drugog pitanja svaki od ovih delova zaslužuje poseban odgovor.

a) Imunitet od krivičnog gonjenja za postupke ili odluke izvan opsega obavljanja funkcije predsednika.

122. Ustav u članu 91. stavu 1. govori o razrešenju predsednika kada je osuđen za teško krivično delo. Ukoliko je presuda za teško krivično delo razlog za razrešenje predsednika, očigledno je da predsednik treba biti osuđen i ta presuda neminovno mora slediti krivičnu istragu i suđenje. Stoga, predsednik nije imun od krivičnog gonjenja za postupke i dela izvan opsega obavljanja svoje funkcije.

b) Imunitet od građanskih tužbi za postupke ili odluke izvan opsega obavljanja funkcije.

123. Tumačenje ovog dela pitanja je isto kao za imunitet poslanika. Ne postoje Ustavne prepreke za podnošenje građanskih tužbi za postupke i odluke izvan opsega obavljanja svoje funkcije. Ovo proizilazi iz izričitog jezika koji se odnosi na funkcionalni imunitet. U takvoj situaciji je očigledno da su primenljive odnosne odredbe važećih zakona.

c) Imunitet od razrešenja za postupke ili odluke izvan opsega obavljanja svoje funkcije.

124. U Ustavu postoji posebna odredba, u članu 91. Ustava, koja se tiče razrešenja predsednika. Ova odredba ne pravi izričitu razliku između razrešenja predsednika za postupke ili dela u opsegu ili izvan opsega obavljanja svojih funkcija. Predsednik može biti razrešen dužnosti nakon presude za teško krivično delo, kao što je obrazloženo iznad.

Predsednik može takođe biti razrešen dužnosti ukoliko nije u stanju da obavlja dužnosti ove funkcije zbog nesposobnosti ili teške bolesti, ili ukoliko Ustavni sud ustanovi da je on/ona izvršio tešku povredu Ustava. Odluku o razrešenju donosi Skupština nakon postupaka propisanih u članu 91. st. 2. i 3. Ustava.

d) Imunitet od hapšenja i pritvora za postupke ili odluke izvan opsega obavljanja svoje funkcije.

125. Predsednik vrši jedinstvene funkcije koje su samo njemu/njoj dodeljene. Prema Ustavu predsednik treba da bude dostupan u svako vreme kako bi vršio ove funkcije. One su neodvojive od predsedništva i stoga predsednik ne sme biti sprečen hapšenjem ili pritvorom u obavljanju tih funkcija. Predsednik mora biti stalno dostupan za obavljanje funkcija institucije i obaljane državnih pitanja.
126. Kada član 90. govori o privremenom izostanku predsednika u istom nema nikakvih indikacija da se predviđa hapšenje ili pritvor. Ne bi imalo smisla sugerisati da bi se privremeno odsustvo predsednika moglo vezati dobrovoljnim prenošenjem njegove funkcije na određeno vreme u odnosu na hapšenje ili pritvor.
127. Hapšenje ili pritvor takvog lica je u suprotnosti sa idealima da predsednik predstavlja jedinstvo naroda i odražava državnost kao poglavar države. Odgovarajuće sredstvo je pokretanje postupka protiv predsednika u saglasnosti sa ustavom.
128. Predsednik može biti uhapšen ili pritvoren samo kada ga razreše dužnosti, pošto on/ona više nije predsednik nego je običan građanin na kojeg se primenjuju važeći zakoni.

C Vezano sa imunitetom članova Vlade Kosova

129. U delu zahteva Vlade koji se odnosi na imunitet članova Vlade postavljaju se dva pitanja:

- i) Tumačenje primenljivosti i efekta člana 98. Ustava.
- ii) Razjašnjenje u vezi imuniteta članova Vlade od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi, razrešenja i hapšenja ili pritvora za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije.

130. Sud primećuje da Vlada traži razjašnjenje vezano sa tim:

- a) da li članovi Vlade uživaju imunitet od krivičnog gonjenja za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije;
- b) da li članovi Vlade uživaju imunitet od građanskih tužbi za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije;
- c) da li članovi Vlade uživaju imunitet od razrešenja za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije; i
- d) da li članovi Vlade uživaju imunitet od hapšenja i pritvora za postupke ili odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije.

131. Član 98. Ustava se bavi imunitetom članova Vlade i u njemu je propisano:

„Član 98 [Imunitet]

Članovi Vlade Kosova uživaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi ili razrešenja za postupke i odluke tokom vršenja svojih dužnosti kao članova vlade.“

132. I članovi Vlade uživaju isti funkcionalni imunitet kao poslanici Skupštine i predsednik. Ponovo, ovaj imunitet je za postupke ili odluke donete u opsegu obavljanja svoje funkcije, kao što je navedeno u članu 97. Ustava. Oni imaju imunitet od krivičnog gonjenja, građanskih tužbi i razrešenja u opsegu ovog funkcionalnog imuniteta.
133. Nasuprot poziciji koja se odnosi na poslanike Skupštine i predsednika, članovi Vlade snose odgovornost pred Skupštinom. Oni, sa premijerom i potpredsednikom/potpredsednicima Vlade, snose zajedničku odgovornost za odluke Vlade i pojedinačno za odluke donete u oblastima njihove odgovornosti. Ovo je politička odgovornost i u potpunosti drugačija od njihovog funkcionalnog imuniteta. Njih bira Skupština i prema tome oni snose odgovornost pred Skupštinom.
134. Za članove Vlade ne postoje posebne zaštite za postupke izvan opsega obavljanja funkcije. Što se tiče članova Vlade ukoliko su optuženi za dela oni se ne razlikuju od običnih građana Republike Kosovo.
135. Što se tiče četiri dela drugog pitanja Vlade, članovi Vlade ne uživaju nikakvu zaštitu za postupke i odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije. U tim okolnostima oni ne uživaju imunitet i mogu biti krivično gonjeni, mogu biti predmet građanskih tužbi i mogu biti uhapšeni ili pritvoreni kao i svaki drugi građanin. Za razrešenje i imenovanje članova Vlade se poštuju posebne procedure propisane u čl. 95. i 96. Ustava.

IZ TIH RAZLOGA

SUD, JEDNOGLASNO, DONOSI SLEDEĆU ODLUKU:

- I. Zahtev je prihvatljiv;
- II. U saglasnosti sa članom 75. stavom 1, članom 89. i članom 98. Ustava, poslanici Skupštine, predsednik Republike i članovi Vlade uživaju funkcionalni imunitet za postupke ili odluke donete tokom obavljanja svojih odnosnih funkcija. Dakle, poslanici Skupštine, predsednik Republike i članovi Vlade su izuzeti od odgovornosti u sudskim postupcima bilo kakve prirode za izneta mišljenja, način glasanja ili odluke donete tokom obavljanja svoje funkcije. Ova vrsta imuniteta je neograničenog trajanja.
- A. Vezano sa imunitetom poslanika Skupštine*
- III. Postupajući izvan opsega obavljanja svojih funkcija:
1. Poslanici Skupštine nisu imuni od krivičnog gonjenja za postupke i odluke donete izvan opsega obavljanja njihove funkcije. Ovo se odnosi na krivično gonjenje za krivična dela koja su navodno izvršena pre početka njihovog mandata poslanika, kao i tokom njihovog poslaničkog mandata;
 2. Poslanici Skupštine nisu imuni od građanskih tužbi za postupke i odluke donete izvan opsega obavljanja njihove funkcije;

3. Poslanici Skupštine ne mogu biti razrešeni, osim za razloge propisane u članu 70. Ustava.

IV. Hapšenje ili pritvaranje poslanika:

1. Poslanik, tokom obavljanja njegove poslaničke funkcije, odnosno tokom sastanaka Skupštine i/ili sastanaka skupštinskih odbora, može biti uhapšen ili pritvoren nakon odluke Skupštine.
2. Poslanik, kada ne obavlja njegovu poslaničku funkciju, odnosno, kada nema sastanaka Skupštine ili sastanaka skupštinskih odbora, može biti uhapšen ili pritvoren bez odluke Skupštine.
3. Poslanik, ukoliko bude zatečen na delu (in flagrante) teškog krivičnog dela za koje je propisana kazna zatvorom od pet ili više godina, može biti uhapšen ili pritvoren bez odluke Skupštine.
4. Poslanik može biti uhapšen ili pritvoren kada njegov/njen mandat prestane, u slučajevima kada je pravosnažnom odlukom suda kažnjen za krivično delo koje je propisana kazna zatvorom od jedne ili više godina.

V. „Dok obavlja svoju funkciju“ znači rad Skupštine tokom sastanaka Skupštine i sastanaka skupštinskih odbora.

VI. Svaki organ/institucija krivičnog gonjenja koja se bavi gonjenjem učinioca krivičnih dela, kao što je propisano u članu 109. Ustava, i koja deluje u opsegu nadležnosti predviđenih zakonom primenjivim u Republici Kosovo, ima pravo da od Skupštine zatraži oduzimanje imuniteta poslanika.

Ovaj organ/institucija ima pravo da bez odluke Skupštine uhapsi ili pritvori poslanika kada isti ne obavlja svoju funkciju, odnosno kada nema sastanaka Skupštine ili sastanaka skupštinskih odbora.

B. Vezano sa imunitetom predsednika Republike

VII. Postupajući izvan opsega obavljanja svoje odnosne funkcije:

1. Predsednik ne uživa imunitet od krivičnog gonjenja za preduzete postupke i odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije. Protiv predsednika se za teško krivično delo može pokrenuti i nastaviti krivično gonjenje.
2. Predsednik ne uživa imunitet od pokretanja građanskih tužbi za postupke i odluke donete izvan opsega obavljanja svoje funkcije.
3. Predsednik može biti razrešen dužnosti u saglasnosti sa članom 91. Ustava.
4. Predsednik ne može biti uhapšen ili pritvoren tokom njegovog/njenog mandata zbog prirode funkcije predsednika, pošto je za obavljanje te funkcije potrebno da on/ona bude stalno dostupan.

C. Vezano sa imunitetom članova Vlade

VIII. Članovi Vlade nemaju nikakve posebne garancije za njihove postupke i odluke donete izvan opsega obavljanja njihove funkcije.

D. Vezano sa pravnim dejstvom ove presude

IX. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona.

X. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Snezhana Botusharova

Sudija izvestilac

Prof. dr Enver Hasani

Predsednik Ustavnog suda